

Illustrer : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404414>

Illuster

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Alumnimagazine

Maart 2016

Universiteitsdag
nieuwe stijl
zaterdag 2 april
(zie pagina 11)

Lustrum geeft vorm
aan identiteit

Professor
in groep 7

Muziekacts van topniveau op
UUnited Muziekfestival

De kracht van diversiteit

Tappen uit de internationale
talentenpool

380 YEARS

Bright minds, better future

Illuster

De aftrap

Dubbel lustrum

Dit jaar viert de Universiteit Utrecht haar 380ste verjaardag. Geweldig: 380 jaar wetenschappelijk onderzoek, universitair onderwijs en generaties

hoogleraren, wetenschappelijk medewerkers én studenten zien op ons neer!

Vanaf de Diesviering op 29 maart zal de binnenstad van Utrecht bol staan van de evenementen voor studenten, medewerkers, inwoners van de stad en natuurlijk de vele alumni. Voor alumni blijkt een lustrum telkens een mooie aanleiding om de banden met hun oude universiteit aan te halen. Ik verheug me er dus niet alleen op om onder het gehoor bij de feestelijkheden te zijn, maar vooral ook om velen van u te mogen begroeten. Eén evenement in het bijzonder verdient in elk geval uw aandacht: de Universiteitsdag op zaterdag 2 april; die biedt een bijzonder programma met universiteitshoogleraren en vernieuwende ideeën. De aftrap van het lustrum was trouwens al in handen van afgestudeerden. Het alumninetwerk in Den Haag organiseerde op 8 maart een zeer succesvolle proloog met als speciale gast de voorzitter van de lustrumcommissie Paul Schnabel.

Bovendien is het een dubbel lustrum, aangezien het oudste Universiteitsfonds van Nederland evenzeer een 'vijf-jaren-feestje' viert. Immers, in 1886 richtten enkele bezorgde alumni de Vereniging Utrechtsch Universiteitsfonds op. Daarmee zou ons fonds de nestor worden onder de Universiteitsfondsen in Nederland. Ja, er kan er maar een de oudste zijn! Toch? En daar zullen wij de komende maanden op gepaste wijze bij stilstaan. Houd uw mailbox in de gaten.

Mr. Robert S. Croll

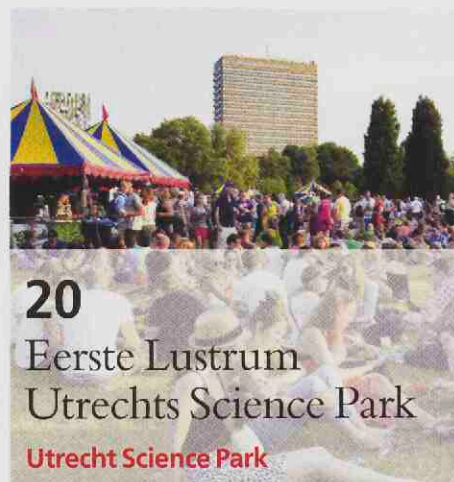
voorzitter Utrechtsch Universiteitsfonds

Inhoud

- 4 In Utrecht
- 6 Generatie UU
- 8 De loopbaan van... Quinten Peelen
- 10 Goed besteed
- 11 Universiteitsdag 2016
- 12 JAN — Jonge Alumni Netwerk
- 14 UU centraal
- 18 Bouwjaar 1992
- 19 DUB
- 20 Utrecht Science Park
- 22 In de spotlight
- 24 In beeld, toen
- 25 Bericht uit... Kaapstad
- 26 Een greep uit de agenda
- 28 In beeld

12 Ideeën ontstaan door te netwerken **JAN**

20 Eerste Lustrum
Utrechtsch Science Park

Utrecht Science Park

Dineren met een hoogleraar

18

Bouwjaar 1992

Tappen uit de internationale talentenpool

UU centraal

14

Bericht uit... Kaapstad

25

Wrangle Kaapse vonkelwijn

Tekst Harold Kerkhof

De opening

Colofon

Illustrer is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan alumni van de Universiteit Utrecht.

Redactie Robbert Jan Feunekes, Nicoline Meijer, Armand Heijnen, Hanneke Olivier, Xander Bronkhorst, Joost Dankers en Harold Kerkhof (eindredacteur).
Redactieraad Arie Smit, oud-directeur TeleacNot; Lex Heerma van Voss, hoogleraar faculteit Geesteswetenschappen; David Veldman, bladmanager/tekstschrijver Uitgeverij Virtùmedia; Olfert Koning, communicatieadviseur GGZ Nederland; Marianne Hoornborg, ondernemer De Recht & Krom Producties.

Art direction & vormgeving Flow design + communicatie, Utrecht.
Druk Pijper Media, Groningen.

ISSN 1338-4703

21e jaargang, #76.

© Universiteit Utrecht
Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Illustrer wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Volg ons op Facebook en LinkedIn: Alumni Universiteit Utrecht

Lustrum geeft vorm aan identiteit

380 YEARS

Bright minds, better future

Universiteitshoogleraar Paul Schnabel is als voorzitter van de lustrumcommissie verantwoordelijk voor het programma waarmee de Universiteit Utrecht dit

voorjaar haar 380ste verjaardag viert. Met als thema Create, Connect & Celebrate viert de universiteit haar lustrum niet alleen voor medewerkers en studenten, maar ook voor alumni en de bevolking van Utrecht.

Waarom vieren we eigenlijk een lustrum? “Het is de traditie van de universiteit om een lustrum te vieren, een symbolisch feest om aandacht te besteden aan haar bestaan. De Universiteit Utrecht behoort tot de oudste organisaties van Nederland, maar pas na de Tweede Wereldoorlog is zij zo groot en divers geworden als zij nu is. Een lustrumviering kan ons helpen het beeld van de universitaire gemeenschap en identiteit te benadrukken en vorm te geven.”

Waarom zou een lustrum ook interessant zijn voor alumni? “Alumnibeleid is in Nederland nog relatief jong. Er zit natuurlijk een sterk eigen belang in voor de universiteit om hierin te investeren. De universiteit is voor een groot deel aangewezen op de wederzijdse bevruchting met en sympathie van de samenleving. Een lustrum is een prima gelegenheid om alumni te laten zien waar de universiteit voor staat. Er worden dan ook

tal van publieksactiviteiten georganiseerd waar oud-studenten van harte voor uitgenodigd zijn.”

Create? “De Universiteit Utrecht heeft de ambitie om een broedplaats voor vernieuwing te zijn. De strategische thema’s en focusgebieden waarin wetenschappers uit verschillende disciplines samenwerken, zijn in het leven geroepen om een belangrijke bijdrage te leveren aan de samenleving. Er zijn bij de Universiteit Utrecht ruim 500 promoties per jaar; dat staat gelijk aan zo’n 2000 à 3000 wetenschappelijke publicaties, die allemaal — erkend door *peer reviews* — een vernieuwing in zich dragen. De Universiteit Utrecht speelt mee in het voorfront van de internationale wetenschap. Daar mogen we trots op zijn en dat mogen we laten zien.”

Connect? “De wereld van de wetenschap is meer dan over de boeken gebogen zitten. Er zijn tal van samenwerkingsverbanden met de samenleving, zelfs binnen vakgebieden waarvan je dat niet direct zou verwachten. Het departement geschiedenis bijvoorbeeld heeft bedrijfsgeschiedenissen mogen schrijven voor gerenommeerde bedrijven als Shell, Heineken en het Prins Bernard Cultuurfonds. Het is een verdienlijn voor het zelfbewustzijn en de identiteit van bedrijven zonder dat daarvoor reclame wordt gemaakt.”

Celebrate? “We concentreren de festiviteiten in de weken na de Dies Natalis op 26 maart. Grootste blikvanger in het programma is het UUnited Muziekfestival, dat aansluit bij de grote traditie in Utrecht op het gebied van muziek en cultuur, maar er is nog veel meer dat het lustrum tot een feest zal maken voor de hele stad.” ◀

In Memoriam Ankie Stork, verzetsstrijdster

Op 23 november 2015 overleed op 94-jarige leeftijd Ankie Stork. Zij was een van de laatste nog levende Utrechtse oud-studenten, die in de jaren 1940–1945 actief aan

het verzet hebben deelgenomen. Ankie Stork kwam in 1942 aan als studente sociale geografie. Toen de crisis rond de loyaliteitsverklaring in 1943 uitbrak, weigerde zij te tekenen, waarna ze zich aansloot bij de groep studenten die Joodse kinderen onderbracht in pleeggezinnen. Veelvuldig valt Ankie Storks naam in het proefschrift van Bert Jan Flim uit 1995 over de hulp aan Joodse kinderen *Omdat hun hart sprak*. Het ouderlijk huis van Ankie Stork stond in Nijverdal. Vandaar dat ze, hoewel nog maar eerstejaars, contactpersoon van het 'Utrechts Kindercomité' in Overijssel werd. Tot in het Hellendoornse buitenhuis van haar hoogleraar Vening Meinesz heeft zij kinderen onderdak kunnen brengen. Zo gaf de predikant van Lemele haar namen van gemeenteleden, die konden helpen met het zoeken naar

onderduikadressen. Wat in dat dorp wonderwel lukte. Ook de nazorg, bonkaarten rondbrengen etcetera, vergde constant inspanningen. Tientallen Joodse kinderen danken mede aan Ankie Stork hun leven. In 1945 hervatte Ankie Stork met blijvend enthousiasme haar studie.

►► Frits Broeyer, schrijver van *Het Utrechtse universitaire verzet 1940–1945. Heb je Kafka gelezen?*

Reünie 'gouden' aankomstjaar 1966 C.S. Veritas

Op 21 mei 2016 vindt een reünie plaats voor het 'gouden' aankomstjaar 1966 van Veritas.

Het programma bestaat onder meer uit het bijwonen van de jaarlijkse Meilezing in de aula van het Academieggebouw — "En strijden moedig saam in 't heetst gevecht... voor Waarheid, Vrijheid, Recht" door oud-Europees rechter Egbert Myjer —, borrel en een gezamenlijke maaltijd in 't Eigen Huis op de Kromme Nieuwe Gracht 54. De bijeenkomst wordt geheel door jaargenoten verzorgd.

De jaargenoten die nog geen mail hebben ontvangen over de reünie wordt gevraagd contact op te nemen met de voorbereidingsgroep via veritasreunie66@gmail.com, onder vermelding van voor- en achternaam en (mail)adres. Dan wordt onmiddellijk nadere informatie teruggestuurd.

Universiteit Utrecht reikt vier eredoctoraten uit

De Universiteit Utrecht verleent dit jaar vier eredoctoraten. Twee wetenschappelijke eredoctoraten gaan naar socioloog Robert J. Sampson en marien bioloog Sybil Seitzinger. Daarnaast gaan er twee maatschappelijke eredoctoraten naar architect Francine Houben en muzikant Jordi Savall. De uitreiking vindt plaats tijdens de viering van de 380ste Dies Natalis op 29 maart in de Domkerk.

Diesrede door en Publiprijs voor Beatrice de Graaf

Beatrice de Graaf, hoogleraar History of International Relations & Global Governance, heeft de uu Publiprijs 2015 gewonnen. Ze krijgt de prijs vanwege haar vele mediaoptredens, met name over terrorisme en veiligheid, maar ook over de Nationale Wetenschapsagenda, waarvan ze een van de trekkers is. Ze ontving de prijs uit handen van rector Bert van der Zwaan op 4 januari tijdens de nieuwjaarsreceptie van het College van Bestuur. Beatrice De Graaf doet onderzoek naar terrorisme, conflict en veiligheid in historisch perspectief. Volgens de jury is zij een autoriteit bij uitstek op gebied van terrorisme en gezien de actualiteit daarmee al geruime tijd een veelgevraagde deskundige. Beatrice de Graaf zal op 29 maart ook de Diesrede uitspreken tijdens de viering in de Domkerk van de Dies Natalis van de Universiteit Utrecht.

DE HEER EN MEVROUW SCRINERIUS.

Vermogen weldoener voor studenten ondergebracht bij Utrechts Universiteitsfonds

In 1922 werd de Scrinerius Stichting opgericht om financiële steun te verlenen aan onbemiddelde studenten Geneeskunde en Diergeneeskunde. Voor het toekennen van de steun ging de voorkeur uit naar studenten die in Friesland geboren waren. De stichting had haar naam en beginkapitaal te danken aan het echtpaar Johan en Catharina Scrinerius. Johan Scrinerius was een Friese dokterszoon die samen met zijn vrouw een boekhandel aan de Voorstraat in Utrecht runde. Hij stond bekend om zijn kennis van wetenschappelijke boeken en zijn gemoedelijkheid, waardoor hij geliefd was bij de hoogleraren en studenten van de universiteit en de Rijksveeartsenij-school (de latere faculteit Diergeneeskunde). Tegenover studenten die hun rekeningen niet op tijd konden betalen, was hij erg coulant. Toen het echtpaar kinderloos bleef, lieten zij per testament vastleggen dat een aanzienlijk deel van hun vermogen zou worden gebruikt om blijvend studenten te helpen. Generaties studenten Geneeskunde en Diergeneeskunde hebben hier al dankbaar gebruik van gemaakt. Om het gedachtegoed van het echtpaar Scrinerius levend en relevant te houden heeft het bestuur van de Scrinerius Stichting besloten de doelstelling van de stichting te verruimen en de stichting als Fonds op Naam onder te brengen bij het Utrechts Universiteitsfonds.

Scholieren winnen reis naar Singapore met eigen onderzoek

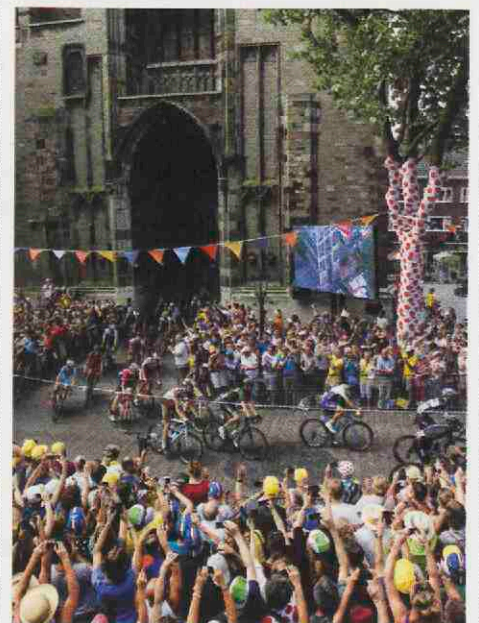
Vijf scholieren uit 6 vwo hebben een studiereis naar Singapore gewonnen tijdens de profielwerkstukwedstrijd Life Sciences '15-'16 van de Universiteit Utrecht, georganiseerd door het Scholienetwerk en het programmateam Life Sciences. De winnaars werden op 13 januari bekendgemaakt in het Universiteitsmuseum tijdens de eindmanifestatie van de wedstrijd. De winnende scholieren deden onderzoek op het gebied van de Life Sciences. vwo-leerlingen uit heel

Nederland die een onderwerp binnen de Life Sciences kozen, konden meedoen. Op het programma van de studiereis naar Singapore stond onder meer een bezoek aan Nestlé Professional Asia Oceania Africa Region, waar alumnus Diergeneeskunde en Regional Operations Manager Dr. Thom Kleiss hen verwelkomde.

Le Grand Départ Utrecht 2015: Een feest voor de stad

Le Grand Départ was één groot feest van, voor en door de stad Utrecht. De vele bezoekers gaven de start van de Tour de France in Utrecht in juli 2015 een hoge waardering. Het activatieprogramma vanaf honderd dagen voor de start was een succes. En: de Tour heeft een aanzienlijke economische impact en mediawaarde gegenereerd, ondanks een relatief beperkt budget. Dat zijn enkele conclusies uit het onderzoek dat het departement

Bestuurs- en Organisatiewetenschap van de Universiteit Utrecht deed naar de maatschappelijke, organisatorische en economische impact van het grootste jaarlijkse sportevenement ter wereld: Le Tour de France.

“Ik vind dit erg spannend: ik sta heel ver van het basisonderwijs. Hoe gaan we dit aanpakken?” Het toehorend publiek van hoogleraar Oude Geschiedenis **Josine Blok** is nog nooit zo jong geweest als zij op woensdagochtend 30 maart voor groep 7 van basisschool Waterrijk in Leidsche Rijn staat. Blok zal worden begeleid door **Susan Gaasbeek**, alumna van de Academische lerarenopleiding primair onderwijs (ALPO) en momenteel lerares op Waterrijk.

380 YEARS

‘Professor in groep 7’

‘Meet the Professor’ brengt basisscholieren in contact met wetenschap.

Susan Gaasbeek (24) en Josine Blok (62) schuiven begin dit jaar voor het eerst bij elkaar aan om te onderzoeken hoe de hoogleraar kinderen uit groep 7 kan uitleggen waar ze zich mee bezighoudt. Illuster was aanwezig bij deze eerste kennismaking.

Beetje benauwd

Josine: Het is een leuk initiatief, Meet the Professor. Ik ben heel erg benieuwd of ik zoiets kan. Ik zit zo langzamerhand in een hoek die zo ver verwijderd is van het elementaire onderwijs. Ik moet vaak al wennen aan mijn eigen eerstejaars. Hoe oud zijn kinderen die in groep 7 zitten?

Susan: 9, 10 jaar.

J: En hebben ze dan al wel het een en ander aan geschiedenis gehad?

S: Is er een vak geschiedenis?

S: Jawel. Nou. We werken voor sommige vakken

met een methode: TopOndernemers. Zit een beetje geschiedenis, aardrijkskunde, natuur en techniek in. Ze leren niet heel droog geschiedenisfeitjes ofzo. Ze moeten zelf aan de slag binnen een bepaald thema. Met Amerika bijvoorbeeld. De leerlingen krijgen

opdrachtkaarten en presenteren uiteindelijk aan elkaar wat ze over Amerika te weten zijn gekomen.

J: Jaja. Maar er is dus geen vak ‘geschiedenis’ dat uitlegt dat dingen vroeger anders waren dan nu?

S: Nee.

J: Ik dacht al wel dat het onderwijs wat veranderd zou zijn. [...]

J: Ik kijk er, laat ik het voorzichtig formuleren, van op dat zo’n methode TopOndernemers heet. Het wetenschappelijk onderzoek in Nederland richt zich nogal op topsectoren. Zo zijn er door het vorige kabinet tien topsectoren in de Nederlandse economie benoemd die leidend moesten worden voor het hele Nederlandse wetenschapsbeleid. Daar is natuurlijk heel erg veel over gesteggeld. Wetenschap en economie kunnen best samengaan, soms, maar lang niet altijd. Dus als ik hoor dat geschiedenis, iets waar kinderen zich in de breedte op moeten kunnen oriënteren, wordt aangeboden met een methode TopOndernemers, dan krijg ik het een beetje benauwd.

Eén bron is geen bron

S: De methode is heel vrij en gaat erg uit van eigen initiatief. Voor sommige kinderen werkt dat heel goed, die willen alles weten, gaan dus

‘Voor sommige kinderen werkt dat heel goed, die willen alles weten.’

alles tot op de bodem uitzoeken en pikken daardoor heel veel op.

J: Op jouw school wordt er dus gewerkt vanuit de gedachte dat het kind zelf geïnteresseerd moet zijn, zelf vragen moet stellen en antwoorden moet vinden. Je gaat uit van het kind, heel anders dan in het verleden waar het onderwijs gericht was op het accepteren van waarheden en feiten. De leraar vertelde je wat je moest weten. Bij jullie ligt het initiatief bij de leerling: wat wil hij weten?

S: Ja, in de hoop dat ze misschien gemotiveerder zijn om er voor te gaan, om het echt helemaal uit te zoeken. Binnen het thema kan er ook heel breed tegen van alles en nog wat worden aangekeken. We hebben bijvoorbeeld het thema: 'wat is het verschil?' Daar starten we al in groep 4 mee. De kinderen mogen dan van alles met elkaar vergelijken. Appels en peren. Of een auto en een vrachtwagen, noem maar op.

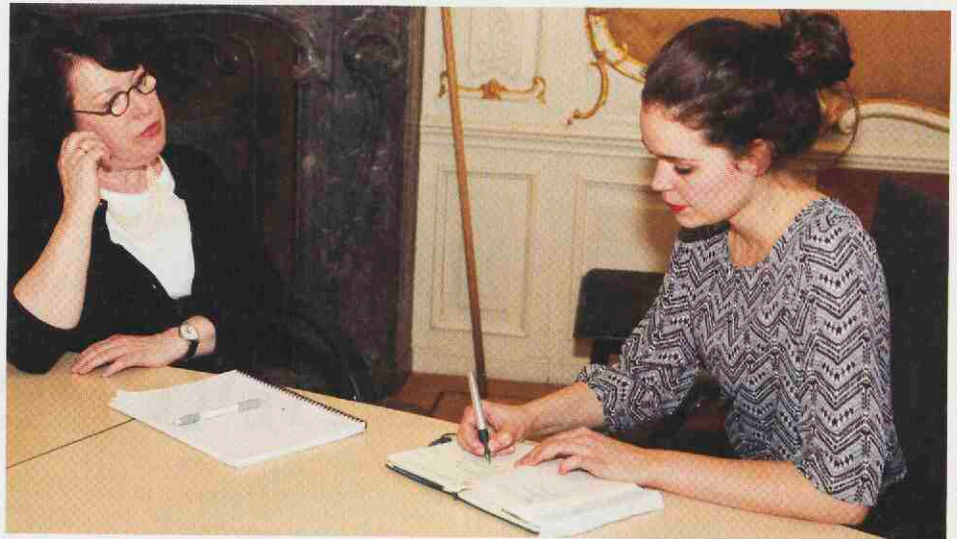
'Poedelnaakt! Of geeft zoiets teveel deining in de klas?'

J: Ah, dat klinkt wel ontzettend leuk! Zo leren kinderen dus al analyseren, op een heel basaal niveau. Alle wetenschap begint met vergelijking. Je kunt bijvoorbeeld geen historisch onderzoek doen als je maar één bron hebt. Dat leer ik mijn studenten ook altijd: als je ergens maar één bron over hebt, heb je in feite helemaal niets. Om historisch onderzoek te verrichten moet je kunnen vergelijken. En om te vergelijken heb je minimaal twee dingen nodig.

Swipen op digiborden?

S: Als we de kinderen enthousiast willen krijgen en houden is het misschien wel handig om een voorwerp mee te nemen. Een object dat direct iets vertelt over je vakgebied.

J: Dat is een goeie. Ik denk dan meteen aan stenen waar de Grieken vroeger hun wetten in hakten. Die plaatsten ze op de Akropolis in Athene. Dan konden zowel de Goden als de Atheense burgers altijd lezen welke afspraken er precies waren gemaakt.

S: Maar zo'n steen...

J: Nee, o, nee, die heb ik natuurlijk niet. Maar ik heb er foto's van, die kan ik laten zien.

S: Goed idee, zo maken we het al een stuk concreter voor kinderen.

J: En dat kan ook? Ik kan foto's in de klas laten zien met PowerPoint?

S: Dat lukt wel: we hebben digiborden in de klassen.

J: Digiborden. Moet ik dan swipen?

S: Nee, dat gaat met een pennetje.

J: Ik heb zoiets nog nooit gedaan.

Is allemaal veel geavanceerder dan we op de universiteit gewend zijn. Nou ja, als ik een PowerPoint kan houden ben ik al diep gelukkig. Ik hoop wel dat ik hun aandacht erbij kan houden.

S: Komt wel goed. Het is de bedoeling dat je mij een plan van aanpak stuurt.

J: Oja, dan kun jij inschatten of het wat wordt. Dat is wel prettig. Word ik ook eens begeleid, wat leuk. En als de aandacht van de kinderen verslapt, kan ik ze vragen of iemand weet hoe de oude Grieken vroeger sportten.

S: Hoe dan?

J: Poedelnaakt! Of geeft zoiets teveel deining in de klas? ◀

Meet the Professor

Eén van de onderdelen van het lustrum van de Universiteit Utrecht is *Meet the Professor*. Hoogleraren stappen op de fiets naar een basisschool in Utrecht. Daar vertellen zij de kinderen over hun werk en het onderzoek van de Universiteit Utrecht. Wat doet een professor de hele dag? En waarom vindt de professor het zo belangrijk om onderzoek te doen? Door hun verhaal te vertellen op de basisscholen van Utrecht maken de hoogleraren een nieuwe generatie bewust van onderzoek, wetenschap en de Universiteit Utrecht.

Meet the Professor wordt georganiseerd door het wetenschapsknooppunt van de Universiteit Utrecht. Dit verbindingspunt voor het basisonderwijs, de lerarenopleiding en de universiteit biedt ondersteuning bij de professionalisering van leerkrachten en het vroeg betrekken van leerlingen bij wetenschap en onderzoek.

▶▶ www.uu.nl/wetenschapsknooppunt

Quinten Peelen

Kennis en cultuur samenbrengen

“We waren toch een beetje proefkonijnen”, zo blikt Quinten Peelen terug op zijn studie Algemene

Letteren waarmee hij in 1991 begon. Deze nieuwe studierichting was toen net gestart aan de Faculteit Letteren en bood studenten de mogelijkheid zich wat breder te oriënteren. “Het was een soort winkelwagenstudie. Voor mij werkte dat goed, omdat ik behoefte had aan verbreding.” Inmiddels is hij directeur van het Internationaal Franz Liszt Pianoconcours. Dit voorjaar ruilt hij deze functie in voor het directeurschap van de K.F. Heinstichting.

Tijdens zijn studie koos Quinten voor de specialisatie Communicatiekunde en deed hij ook een paar vakken Muziekwetenschap. Daar vloeide een stage bij het Liszt Concours uit voort. Tijdens die stage richtte Quinten een website in voor het concours. “Dat was toen nog volkomen onbekend. Zelfs Vredenburg en het Concertgebouw hadden dat nog niet. De Telegraaf wijdde een artikel aan dit nieuwe verschijnsel.” Een jaar later werd Quinten gevraagd als chef de bureau en nog later directeur. “Ik vond het een heel grote eer om gevraagd te worden voor het Liszt Concours, maar het is ook wel een mooi verhaal: van stagiair tot directeur, van een overigens bescheiden bureau.” Dat bureau was indertijd nog gevestigd in Muziekcentrum Vredenburg,

‘Er is door de universiteit en hogeschool veel talent en dat kun je goed combineren.’ — **Quinten Peelen**

daarna? Het zijn vaak jonge mensen die heel talentvol zijn, maar soms ook verlegen zijn of nauwelijks Engels spreken. Wij helpen ze zich te verbreden door een uitgebreide tournee te organiseren

waarmee het concours altijd nauw verbonden is gebleven. Quinten is intussen goed ingevoerd in de culturele wereld waar hij door zijn vele nevenfuncties een groot netwerk heeft opgebouwd, ook in het buitenland. Zo is hij adviseur internationaal cultuurbeleid bij de Raad voor Cultuur en was hij jarenlang vice-president van de World Federation of International Music Competitions. Ook is hij intendant muziek van het Erasmushuis te Jakarta. “Dat is een heel bijzondere plek met een eigen theater op het terrein van de ambassade. Daar heb ik in samenwerking met de Rabobank in 1999 een van de eerste buitenlandse concerten van het Liszt Concours georganiseerd.”

Carrièrebegeleider

Die buitenlandse contacten kwamen voort uit de ambitie het Liszt Concours internationaal te positioneren. Daartoe werden selectierondes georganiseerd over de hele wereld. Dat droeg niet alleen bij aan de kwaliteit van de kandidaten, maar ook aan de zichtbaarheid van het concours. Daarnaast ging het concours onder leiding van Quinten de prijswinnaars begeleiden in hun verdere carrière. “Een concours winnen is mooi, maar wat gebeurt er

Mijn Utrecht

Quinten

Studie **Algemene Letteren/ Communicatiekunde, 1991–1997**
Vereniging **Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen (SIB)**
Huis **'Ik heb op verschillende plekken in Utrecht met veel plezier gewoond.'**
Favoriete plek **De Ganzenmarkt waar het kantoor van het Liszt Concours aan ligt: "met al die drukke terrasjes aan de achterkant van het stadhuis straalt dat een bijna Mediterrane sfeer uit."**

voor de winnaars, maar ook door ze te begeleiden bij hun podiumpresentatie, door het opzetten van een website of met een taalcursus. Omdat wij op non-profit basis werken kunnen we ook voor weinig geld actief concerten organiseren. Maar natuurlijk is daar wel geld voor nodig."

Van vijftig gulden naar grote sponsors

Fondsenwerving was daarom een van de belangrijke taken van Quinten bij het Liszt Concours. "Dat vond ik altijd erg interessant, het werken op het snijvlak van culturele sector, bedrijfsleven en overheid." Al tijdens zijn studie leerde Quinten als 'commissaris extern' bij de Studentenvereniging voor Internationale Betrekkingen hoe je aan middelen moest komen door mensen te overtuigen en verbinden. "Daar waren we al heel erg trots als we vijftig gulden sponsorgeld wisten los te krijgen van een café of winkelier." Bij het Liszt Concours werd hij verder geschoold door de voorzitter en initiatiefnemer van het concours, de zakenman Eugène de By. "Het Liszt Concours heeft altijd grote sponsors als Rabobank, Ernst&Young, Capgemini

en Van Lanschot weten te interesseren. Dat kan ook omdat het concours iets speciaals kan bieden: een muziek-evenement van internationale allure in de stijlvolle ambiance van Vredenburg en nu TivoliVredenburg. Dat geeft prestige."

Samenwerken en verbinden

Creativiteit is ook een belangrijk element in fondsenwerving en positionering. Zo bedacht Quinten dat het bij het 375-jarig bestaan van de Universiteit Utrecht in 2011 mooi zou zijn om de handen ineen te slaan. Daardoor kon het jubileum van de universiteit, dat precies samenviel met het 200e geboortjaar van Franz Liszt, worden gecombineerd met 25 jaar Liszt Concours. "Dat is het prettige van Utrecht: er is door de universiteit en hogeschool veel talent en dat kun je goed combineren."

Samenwerken en verbinden, dat is ook wat Quinten zich bij de K.F. Heinstichting ten doel stelt. "Het aantrekkelijke van de K.F. Heinstichting is voor mij dat het fonds een sterke focus heeft op Utrecht, maar tegelijk een brede waaier van aandachtsgebieden." De drie uit de stichting voortgekomen fondsen richten zich op allerlei projecten, van initiatieven op het gebied van cultuur, maatschappelijk werk en podiumkunst tot monumentenzorg, natuurbehoud en volksgezondheid. De fondsen subsidiëren buurtinitiatieven, verstrekken cultuurleningen en studie-beurzen, maar verlenen ook steun aan individuele personen in nood, en kopen en restaureren monumenten. "Utrecht staat bekend als een stad van kennis en cultuur. Die twee zijn echter niet vanzelfsprekend met elkaar verbonden. Er gebeurt in Utrecht al heel veel op beide terreinen, maar er zijn ook veel kansen om die twee nog meer bij elkaar te brengen. Daar zie ik in mijn nieuwe functie bij de K.F. Heinstichting wel een uitdaging." ◀

Benoemingen

▶▶ **Quinten Peelen**
Algemene Letteren (1991–1997)
Is benoemd tot directeur van de K.F. Heinstichting

Nada Al-Rubaiee
Farmacie (afgestudeerd in 2008)
Is uitgeroepen tot Etnische Zakenvrouw Nederland 2015

Bernt Schneiders
Rechten (1978–1985)
Is benoemd tot directeur van het VSB Fonds

Bob Bohlander
Algemene Letteren (1991–1997)
Is benoemd tot Stagebegeleider van 't jaar 2015 in de sporenssector

Jan Derck van Karnebeek
Rechten (1985–1991)
Is benoemd tot commissaris van Wealth Management Partners NV

Joyce Burkens-Oomen
Natuurwetenschappen (1991–1996)
Is benoemd tot directeur van Europeesche Verzekeringen

Sander Tideman
Rechten (1979–1984)
Is benoemd tot Managing Director Europe van het Mind & Life Institute

Eppo Bruins
Natuurkunde (1987–1991, waarna promotie)
Is benoemd tot fractievoorzitter in de Tweede Kamer van ChristenUnie

Joost van Lanschot
Rechten (1974–1981)
Is benoemd tot voorzitter van de Vereniging van Fondsen in Nederland

Justus van Rozemond
Geofysica (1983–1988)
Heeft de Virgil Kauffman Award Gold Medal 2015 ontvangen

Door Geven 2016

Hoe kunnen we duurzaam en verantwoord samenleven met dieren?

Ter nagedachtenis aan Frauke Ohl

Op 28 januari jl. is prof. dr. Frauke Ohl op 50-jarige leeftijd overleden. Van oorsprong was Frauke Ohl een Duitse biologe, maar ze werkte al geruime tijd als hoogleraar Dierenwelzijn en Proefdierkunde aan de faculteit Diergeneeskunde. Binnen deze faculteit was zij voorzitter van het Departement Dier in Wetenschap en Maatschappij. Ook was zij voorzitter van de Raad voor dierenaangelegenheden en vervulde zij vele adviesfuncties, onder andere voor het ministerie van Economische Zaken.

Ze had nog zoveel idealen die zij wilde verwezenlijken. Frauke heeft zich tot het laatste moment ingezet voor de opdracht waarvoor zij stond. Het was haar initiatief om de discussie over

het duurzaam en verantwoord samenleven met dieren een stap verder te brengen door de oprichting van een *Centre for Sustainable Animal Stewardship*. Het doel is om op een onpartijdige en multidisciplinaire wijze vragen over het samenleven van mens en dier te benaderen en te zoeken naar nieuwe concepten, innovatieve invulling van bestaande concepten en de implementatie hiervan in de dagelijkse praktijk.

►► Ter nagedachtenis aan Frauke kan iedereen een bijdrage leveren aan de totstandkoming van het Centre for Sustainable Animal Stewardship: www.uu.nl/frauke-ohl

Vriend worden?

►► www.uu.nl/vriend

Het Utrechts Universiteitsfonds, het oudste universiteitsfonds van Nederland, is een onafhankelijke stichting die in 1886 is opgericht door een groep betrokken alumni. Het fonds is van oudsher de plek waar alumni, studenten en medewerkers samenkomen om zich sterk te maken voor een bloeiend Utrechts academisch klimaat.

Het fonds steunt studentenactiviteiten en maakt bijzondere voorzieningen mogelijk voor wetenschap en onderwijs waar overheidsfinan-

ciering niet in voorziet. Met behulp van vele vrijwilligers en de financiële steun van ruim 12.000 Vrienden en donateurs verzorgt en coördineert het fonds bovendien een universiteitsbreed alumniprogramma met lezingen, workshops, de jaarlijkse Universiteitsdag, alumnimagazine Illuster, de campagne 'Doorgeven' en diverse legaten en fondsen op naam.

Als Vriend van het Utrechts Universiteitsfonds draag je daar allemaal aan bij. Bovendien profiteer je van verschillende aanbiedingen.

What's in it for you?

Als Vriend profiteer je van vele aanbiedingen van partnerinstellingen, zoals de Universiteitsbibliotheek, Sportcentrum Olympos, Parnassos Cultuurcentrum, diverse departementen en OHRA. Daarnaast ontvang je het hele jaar de Illuster waardoor je goed op de hoogte bent van alle ontwikkelingen en activiteiten binnen de universiteit voor en door alumni.

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Utrechts Universiteitsfonds

Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, 3584 CS, Utrecht ► (030) 253 80 25 ► alumni@uu.nl

► www.uu.nl/alumni ► Volg ons op Facebook, LinkedIn en Twitter

380 YEARS

Universiteitsdag 2016
Zaterdag 2 april

De Universiteitsdag 2016
maakt onderdeel uit van het
universitaire lustrumprogramma

►► www.uu.nl/udag

Ochtendprogramma

Domkerk 10.30 – 12.00 uur

Grensoverschrijdende wetenschap in de toekomst

Rector Magnificus **Bert van der Zwaan**

Een veelheid aan talenten: mogelijkheden en valkuilen van diversiteit

Universiteitshoogleraar **Naomi Ellemers**

Muzikaal intermezzo: Mariachi de UCLA tlan

UCLA is een belangrijke partneruniversiteit van de Universiteit Utrecht. In het kader van ons lustrum bezoekt het muzikaal hoogtepunt uit Californië **Mariachi de UCLA tlan** onze stad en zal tijdens het ochtendprogramma zijn energie in de Domkerk blazen.

Themalunches

Academiegebouw 12.00 – 14.00 uur

Bezoekers van het ochtendprogramma kiezen voor een themalunch met een universiteits- of faculteitshoogleraar (zie pagina 17) in één van de prachtige ruimtes van het Academiegebouw.

Van de diepe aarde naar het aardoppervlak: de rol van aardwarmte in een duurzame energie-transitie

Een lezing door universiteitshoogleraar **Sierd Cloetingh** (Geowetenschappen)

Delen in de macht

Een lezing over nieuwe vormen van democratie door universiteitshoogleraar en voorzitter van de Kiesraad **Henk Kummeling** (Rechtsgeleerdheid)

Studeren in Utrecht vroeger en nu: grandeur en misère van een universiteitshoogleraar

Een interview met universiteitshoogleraren **Paul Schnabel** (Sociale Wetenschappen) & **Frits van Oostrom** (Geesteswetenschappen) door alumna **Karin van den Boogaert**

De gelijkheid voorbij

Een lezing over de ontwikkelingen in kankerbehandeling door universiteitshoogleraar **Elsken van der Wall** (Geneeskunde)

De katalysator van een hoogleraar chemie

Een interview met faculteitshoogleraar Bètawetenschappen **Bert Weckhuysen** door alumnus natuurkunde **Martijn van Calmthout**

Competente Rebellen

Een lezing over constructieve 'tegendenkers' door faculteitshoogleraar Sociale Wetenschappen **Micha de Winter**

Middagprogramma*

Paushuize 13.30 – 16.30 uur

Na de lunch verhuist het programma naar het prachtige en sfeervolle Paushuize voor een gevarieerd programma met tegendenkers, competente rebellen en vernieuwende ideeën. Wetenschappers, alumni en studenten hebben vaak de wildste ideeën en soms krijgen die ideeën concrete vormen.

Met onder meer

- Denkkracht Utrecht
- **Prof. dr. Han Wösten** over de grote toekomst van schimmels
- Presentaties vanuit het Universiteitsmuseum
- Jong Ondernemen over het stimuleren van ondernemerschap in het onderwijs.
- **Dr. Frank van Rijnsoever** over de universiteit en ondernemerschap
- USKO
- **Dr. Martijn van den Heuvel** over 'Brain Connectomics'
- Fraemd koppelt digitaal kunstenaars aan kopers
- IDFuse over het toepasbaar maken van wetenschappelijke kennis
- **Jan Dirk Fijnheer** over het digitaal stimuleren van duurzaam leven
- **Dr. Marleen Gillebaart** over wilskracht

What did it take?

Alumni vertellen over de successen en hobbels uit hun loopbaan.

Coachcafé

Wegens groot succes herhaald op de Universiteitsdag: het Coachcafé voor (jonge) alumni die antwoorden zoeken op vragen als: wat zijn mijn talenten? Waar word ik gelukkig van? Wat kan ik doen?

* Het middagprogramma is gratis toegankelijk, maar registratie noodzakelijk.

Dit jaar viert het Jonge Alumni Netwerk (JAN) haar koperen jubileum. Voor die gelegenheid spreekt **Cherique Cuppen** (26), huidig voorzitter van het JAN, met **Martijn Blom** (39), oprichter van het JAN, over de afgelopen 12,5 jaar en het bestaansrecht van het JAN. Netwerken zit in hun genen, zowel bij Martijn (Droomzaken) als bij Cherique (DuurzameDenkers).

‘Ideeën ontstaan door te netwerken’

Martijn, volgens mij ben jij een netwerker in hart en nieren als ik kijk naar alles wat je al gedaan hebt; Jonge-Honden groot gemaakt, Droomzaken en de *Investeersclub* opgericht en nu ben je bezig met het Social Entrepreneurship Festival. Hoe ontstond het JAN?

Martijn: “Ik ben inderdaad altijd actief geweest voor verschillende netwerken en ging na mijn studie aan de slag bij JongeHonden, een bureau van jonge onder-

nemers. Daar werd het belang van netwerken voor acquisitie alleen maar benadrukt. Toen ik een alumnidag bezocht, was ik verbaasd dat ik vooral gepensioneerden ontmoette die bij hun Alma Mater betrokken waren. Naar aanleiding

‘De Rector Magnificus liep voorop in de polonaise die avond.’

van mijn feedback op die dag werd ik benaderd om mee te denken over hoe we jonge alumni meer konden betrekken bij de universiteit.”

En van het één kwam het ander... Dat was in 2003, toen je het JAN, dat toen nog Adviescommissie Jonge Alumni heette, hebt opgericht. We zijn nu ruim 12,5 jaar verder en in die tijd is het JAN uitgegroeid tot een vast bestuur dat ‘voor en door’ alumni zo’n twaalf tot vijftien activiteiten per jaar organiseert. Dat is een groot compliment voor wat jij destijds creëerde. Maar wat was dat precies, wat hield het netwerk destijds in?

Martijn: “Het is erg leuk om te horen dat het JAN nog steeds bestaat. In het begin ben je daar helemaal niet mee bezig. We zijn eigenlijk als een soort van start-up ontstaan, het ging langzaam en ontwikkelde continu. We begonnen met een debat en de opkomst was wel goed, maar we vonden het format eigenlijk nog iets te saai. We hebben vooral nagedacht over hoe we de universiteit naar de alumni konden halen, in plaats van andersom. Zo kwamen we met het Academische

Café, waarbij PhD’ers letterlijk met een zeepkist in de kroeg vertelden over universitair onderzoek. Dat was een succes. En de Pubquiz in het Academiegebouw was erg gaaf: de Rector Magnificus liep voorop in de polonaise die avond.”

Elementen uit die activiteiten komen nog steeds terug in onze huidige activiteiten! Het Coachcafé vindt plaats in een kroegje en stimuleert alumni om elkaar te coachen. Tijdens de Business Borrel vragen we alumni om hun ideeën en/of ondernemingen te pitchen en de Pubquiz is uitgegroeid tot de grootste activiteit van het jaar, waarbij zo’n 200 alumni elkaar weer terugzien. Zo zie je dat wat ons bindt — studiegenoten, het persoonlijke ontwikkelingselement en het netwerken —, nog steeds de kern vormt van het Jonge Alumni Netwerk. Als ondernemer ervaar ik zelf ook hoe belangrijk én leuk het is om te netwerken en nieuwe mensen te ontmoeten.

Martijn: “En zo zie je maar weer dat mensen die bij het JAN betrokken zijn vaak ook belangstelling hebben voor de voordelen van netwerken! Zelf merk ik dat ik nog steeds de meeste energie krijg van gesprekken met andere ondernemers. In april organiseren we het Social Entrepreneurship Festival, waarbij we Utrecht het centrum maken van sociaal ondernemerschap. Hiervoor komt zelfs Mohammed Yunus naar Nederland en ook weer in samenwerking met de Universiteit Utrecht. En zo kan ik tientallen voorbeelden noemen van ideeën die ontstaan zijn vanuit mijn netwerken. Je legt ook makkelijker contact als alumni van dezelfde universiteit. Dat scheidt toch een band!” ◀

▶▶ **Benieuwd naar de activiteiten van het Jonge Alumni Netwerk? Kijk in de agenda (pag. 27) of op www.uu.nl/alumni**

Mijn Utrecht

Martijn

Studie 1995–2001 **Sociale Geografie**

Vereniging **VUGS**

Favoriete plek in Utrecht **"Thuis in Breda hangt een historische foto op canvas van het stukje Utrecht bij het stadhuis, waarbij je langs de Oude Gracht richting de Dom kijkt. Dat is sowieso het mooiste plekje."**

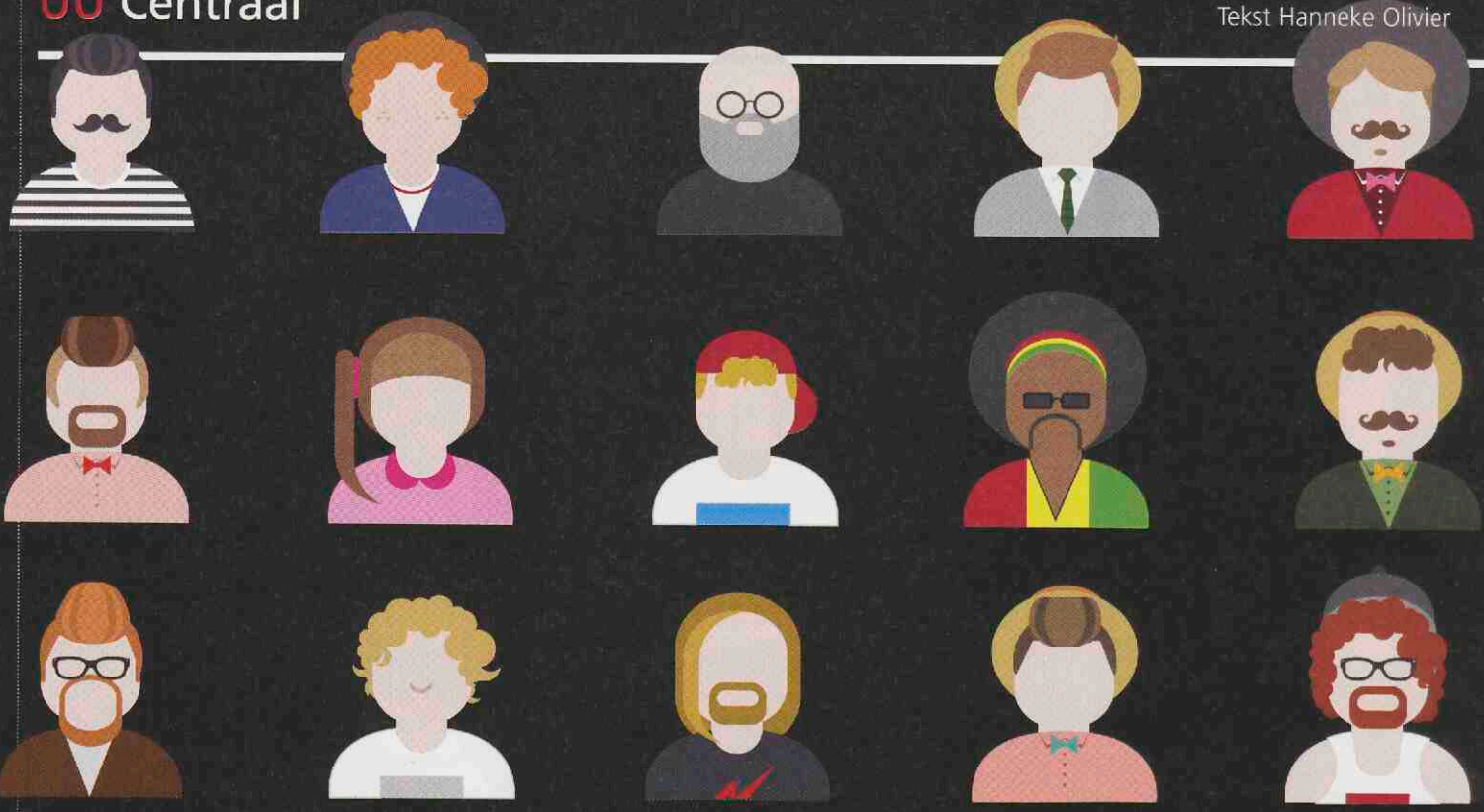
Mijn Utrecht

Cherique

Studie 2008–2011 **Communicatie- en informatiewetenschappen**

Vereniging **SV Contact**

Favoriete plek in Utrecht **"Springhaver natuurlijk! Visuele inspiratie die aanzet tot nadenken én een hele gezellige plek voor een biertje en een leuk gesprek."**

Tappen uit de internationale talentenpool

Diversiteit als voorwaarde voor de toekomst voor de samenleving en universiteit

Op het gebied van diversiteit is bij de Universiteit Utrecht nog een hoop winst te behalen. Rector Magnificus **Bert van der Zwaan** voorspelt dat universiteiten die zich niet bewegen richting een betere afspiegeling van de samenleving, het simpelweg niet redden. Sociale en Organisationspsycholoog en Spinozawinnaar **Naomi Ellemers**, sinds 1 september universiteitshoogleraar in Utrecht, heeft wel een paar tips voor de rector. “Staar je in elk geval niet blind op getallen”, zo waarschuwt zij. “*Just add women and stir*, werkt niet.”

Waar hebben we het eigenlijk over wanneer we over diversiteit praten? **Bert van der Zwaan**: “Diversiteit kent een groot aantal componenten. Minimaal vier daarvan moeten in elk geval beter gerepresenteerd worden in universiteiten: gender, nationaliteit, culturele en wetenschappelijke achtergrond.”

Waarom is diversiteit zo belangrijk? Wat levert het op?

BvdZ: “Kwaliteit. Heel simpel. We doen onszelf ongehoorlijk tekort op verschillende gebieden wanneer we blijven hangen in onze betrekkelijk simpele, witte gevestigde preconceptie. Je moet in verbinding met maatschappelijke processen kunnen opereren. Door diversiteit wortelt de universiteit beter in het maatschappelijk veld en benut je talent veel beter. Oude, traditionele universiteiten doen het op dit vlak eigenlijk allemaal minder goed dan jongere instellingen.”

Naomi Ellemers: “Naarmate er bijvoorbeeld meer vrouwen in de wetenschap komen, worden er andere vragen gesteld, andere methoden gebruikt en andere vindingen gedaan. In Leiden heb ik het ook gezien in het onderwijs. Door opleidingen Engelstalig te maken komen er buitenlandse studenten op af. Die brengen hun verschillende achtergronden, motivatie en verhalen mee en dat is voor iedereen een *eye opener*. Mensen gaan daardoor anders denken en werken. De taal is een sleutel om het potentieel te openen, maar ook de inhoud verandert er deels door omdat mensen vertellen: ‘goh, maar waar ik vandaan kom, doen ze dat heel anders’. Dat is een enorme verrijking.”

Nou, dat is dan geregeld: meer vrouwen en meer buitenlanders hier naartoe halen en we zijn er, toch?

NE: “Nee, zo werkt het helaas niet. Er wordt vaak een ‘excuustruus’ of ‘knuffelallochtoon’ binnengehaald die toch — impliciet of expliciet — gedwongen wordt om zich precies volgens het bestaande, door witte mannen uitgevonden stramien te gedragen om succesvol te kunnen zijn. Want dat is het enige succesmodel dat men kent. Degenen die zich aanpassen, overleven en de rest vertrekt weer. En dan verandert er dus erg weinig. KPN had bijvoorbeeld een vrouwenquotum en heeft dat weer afgeschaft omdat mannen zich achtergesteld voelden en omdat ze zagen: ‘we hebben er nu wel vrouwen bij, maar het geeft geen meerwaarde, omdat ze zich net zo gedragen als de mannen’.

Op die manier levert diversiteit dus niets op. Het echte punt is dan ook niet het ‘aantal’, maar de mate waarin een organisatie zich écht openstelt voor andere mensen, met andere invalshoeken, inzichten, benaderingen, ideeën en

‘We hebben er nu wel vrouwen bij, maar het geeft geen meerwaarde, omdat ze zich net zo gedragen als de mannen.’

kwaliteitscriteria. Niet minder kwaliteit, maar kwaliteit op een andere manier gedefinieerd. Kwaliteits-eisen worden gezien als neutraal, maar dat zijn ze niet. Mensen zijn de gangbare definitie van kwaliteit alleen al zo lang gewend dat ze het niet meer anders zien. Als je het goed doet, hebben niet alleen allochtonen en vrouwen baat bij diversiteit, maar ook bijvoorbeeld de jonge man die wel eens tijd met zijn kinderen wil doorbrengen en de homo die zich hier thuis is gaan voelen.”

Naomi Ellemers en Bert van der Zwaan hoofdsprekers op Universiteitsdag (zie pagina 11)

Hoe zorg je er dan voor dat een organisatie zich opent voor andere benaderingen? BvdZ: “Heel veel mensen zitten in die put van conventies en gewoontes waardoor ze denken dat het best goed gaat. Ze realiseren zich niet hoezeer ze geïndoctrineerd zijn door hun eigen rolmodellen. Het is dus heel ingewikkeld om organisaties, zeker traditionele organisaties als onze universiteit, te veranderen. Sommigen willen zelfs niet dat er Engelstalig onderwijs wordt gegeven. Terwijl taal — mits goed en onder de juiste omstandigheden gebruikt — broodnodig is om te tappen uit de internationale talentenpool.”

Wat doet de Universiteit Utrecht concreet om diversiteit te bevorderen? BvdZ: “Bij benoemingen van hoogleraren kijk ik of we voldoende voorbeeldfuncties creëren op het gebied van onder meer kwaliteit, taal, gender en etniciteit. Ik ben ook wel voorstander van een *diversity officer* in sollicitatiecommissies. In Amerika zie je daar goede voorbeelden van. Verder is er interne regelgeving die ervoor moet zorgen dat mensen niet hun leven lang bij de Universiteit Utrecht zitten en nooit buiten de deur komen.

Er is ook een landelijk bepaald streefcijfer voor aantallen vrouwen, maar voor zowel mannen als

vrouwen zijn opgelegde quota lastig te verteren. Want dan word je benoemd omdat je vrouw bent, of niet benoemd omdat je geen vrouw bent.”

NE: “Maar dat is wel één van de pijnpunten. Om ruimte te creëren moet je toch soms afscheid nemen van gewoontes waar je eigenlijk wel aan gehecht was. Als je bepaalde mensen erbij wilt hebben, betekent het dat andere mensen nu misschien wat minder kansen krijgen om verder te komen. Natuurlijk doet dat pijn. Maar je kunt niet eindeloos alleen maar blijven toevoegen, je moet ook dingen stoppen om ruimte te maken voor iets nieuws.”

Kunnen we alumni geruststellen? Zijn we wel een stukje verder dan toen zij studeerden? BvdZ: “Zeker. We stonden landelijk bijvoorbeeld onderaan met het aantal vrouwelijke hoogleraren en nu staan we op de derde plaats. Is dat bevredigend in absolute zin? Nee. Een afspiegeling van de maatschappij of van onze studentenpopulatie zou heel andere getallen opleveren. Het is een taai proces dat veel tijd en inspanning vergt. Het gaat niet vanzelf; je moet er heel hard voor werken.”

‘Heel veel mensen zitten in die put van conventies en gewoontes waardoor ze denken dat het best goed gaat.’

Is er hoop? NE: “Jawel, ik denk dat wetenschappers uiteindelijk wel met argumenten te overtuigen zijn en een goed, onconventioneel idee herkennen als het voorbij komt. Maar je moet ervoor waken dat mensen zich bij voorbaat al aanpassen aan wat ze denken

dat er van ze verwacht wordt. Een vrouw in een mantenteam die denkt ‘volgens mij kun je dit heel anders doen’, doet haar mond vaak niet eens open omdat ze denkt ‘mijn idee zullen ze toch wel niks vinden’. Maar ik heb wel vertrouwen in verbetering. Het kost alleen tijd. Als je achteruit kijkt, zie je bijvoorbeeld dat kinderen uit arbeidsgezinnen niet naar de universiteit gingen, terwijl dat nu wel normaal is.”

BvdZ: “In een vier maanden durende *sabbatical* heb ik afgelopen jaar vooruit gekeken naar 2040;

Naomi Ellemers is een van de meest vooraanstaande hoogleraren op het terrein van de sociale wetenschappen in Nederland. Zij werkte onder meer als hoogleraar Sociale en Organisatiepsychologie aan de Universiteit Leiden. In 2010 ontving zij zowel de KNAW Merianprijs voor excellente vrouwelijke wetenschappers als de Spinozapremie. Haar onderzoek concentreert zich onder meer op macht en statusverschillen, diversiteit in organisaties, ethisch klimaat en werkmotivatie. In 2015 is zij benoemd tot Universiteitshoogleraar van de Universiteit Utrecht.

Na het voltooien van zijn studie geologie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam werkte **Bert van der Zwaan** achtereenvolgens aan de universiteiten van Utrecht en Nijmegen en hij vervulde veel verschillende functies buiten de academia. Hij was onder meer hoogleraar biogeologie en wetenschappelijk directeur van het Darwin Center for Biogeology. In 2006 werd hij decaan van de faculteit Geowetenschappen en sinds 1 april 2011 is hij Rector Magnificus van de Universiteit Utrecht.

‘de universiteit van de toekomst’. Ik denk dat we een flink deel van die 25 jaar nodig hebben om te komen tot een betere balans in alle opzichten van diversiteit. We hebben daarbij ook te maken met grote maatschappelijke vraagstukken die dit proces in de weg staan. Zoals de privatisering van het onderwijs en een terug-tredende overheid die bijna automatisch leidt tot twee- of driedelingen.

Voorals in Amerika zie je een toenemende intellectuele, rijke bovenlaag en een buitengewoon groot deel laag opgeleiden dat zich

voornamelijk langs etnische grenzen aan het voltrekken is. In generieke termen een voorspelling doen, is dus niet simpel.

Toch ben ook ik betrekkelijk hoopvol. De druk tegen traditionele disciplinaire schoolvorming neemt toe. Het fluïde en dynamischer worden van kennis-overdracht door bijvoorbeeld IT kan het proces versnellen. Kijk naar wat er met name in de bèta en biometrische hoek

gebeurt: *convergences* en samensmelting van onderzoek op bijna mondiaal niveau in snel wisselende verbanden en met grote, snel wisselende datasystemen van verschillende origine. Dat helpt allemaal om een organisatie open te gooien.”

Mevrouw Ellemers, heeft u — met uw frisse blik — nog een tip voor de rector?

NE: “Wat mij opvalt, is dat veel mensen diversiteit heel belangrijk vinden en ook vertellen wat er allemaal al gebeurt op dat vlak, maar dat het niet altijd even goed

zichtbaar is aan de buitenkant. Er gebeurt waarschijnlijk van alles, maar het communiceren daarover blijft wat achter.

Spreek uit dat er één samenhangend beleid is en dat het niet gaat om losse flodders. Blijf ook uitleggen waarom diversiteit belangrijk is. Daar is denk ik nog wel wat winst te behalen.” ◀

‘Blijf ook uitleggen waarom diversiteit belangrijk is. Daar is denk ik nog wel wat winst te behalen.’

Universiteitshoogleraren en Universiteitsdag

De Universiteit Utrecht kent sinds 2001 de universiteitshoogleraar. Excellente wetenschappers met een discipline-overstijgende visie en uitstraling. Een universiteitshoogleraar krijgt alle vrijheid om vernieuwende vormen van onderwijs en onderzoek te initiëren. Hij of zij is niet aan een specifiek onderzoeksprogramma of faculteit verbonden.

Met de Universiteitsdag 2016 wordt dit jaar tijdens het ochtendprogramma en de lunches speciale aandacht gegeven aan het werk van een aantal Universiteitshoogleraren, zoals onder meer Frits van Oostrom, Elsken van der Wall, Henk Kummeling, Sierd Cloetingh en Naomi Ellemers.

▶▶ Meer informatie op pagina 11

Eén van de lustrumactiviteiten dit jaar: **de studentenhuisdiners**. Diverse hoogleraren zijn in april en mei te gast in studentenhuizen voor een voedzame maaltijd en een dialoog over het reilen en zeilen van de Universiteit Utrecht. Eén van de eerste huizen die zich hiervoor hebben aangemeld is Huize Melissa aan Mgr. Van de Weteringstraat 91, sinds 1956 in het bezit van het Utrechts Studenten Corps (USC). Wie denkt dat het daar alleen maar wordt gefeest, heeft het mis. Reinier van Doorn (op de foto boven, tweede van rechts) volgt maar liefst twee Bachelors, Economie en Rechtsgeleerdheid: "Wij controleren elkaar regelmatig op onze studievorderingen. Het USC biedt ons gratis tentamentrainingen en tijdens huisvergaderingen presenteren we voor elkaar ons

studieverhaal en onze plannen." Reinier vindt de afstand tussen studenten en hoogleraren soms erg groot en verheugt zich dus enorm op het studentenhuisdiner: "Ik ben vooral benieuwd naar zijn verhaal: hoe is hij hoogleraar geworden; wat vindt hij van studenten; wat motiveert hem? Dat persoonlijke verhaal kan studenten volgens mij enorm motiveren."

Een dieper gespreksonderwerp ziet Reinier meer in het rendementsdenken: "Door de haast die de overheid achter de studie zet, loopt het niet altijd parallel met de persoonlijke interesses. De vraag is waarom we studeren: doen we dat uit interesse of is er iets anders aan de hand?"

2015

Op de foto: Boven v.l.n.r.: Joost Hofland (1996), Arthur van der Does de Willebois (1994), Reinier van Doorn (1992), Wessel van Lynden (1996). Onder v.l.n.r.: Sam Boogaardt 't Hooft (1995), Daan van Apeldoorn (1991), Joost Jonkman (1991), Feico van Mierlo (1992), Emile Janssens (1994).

380 YEARS

Dineren met een hoogleraar

Onderzoek naar een roeibaan in De Uithof

Het universiteitsbestuur onderzoekt of in De Uithof een roeibaan kan worden aangelegd. Het onderzoek maakt deel uit van een masterplan om De Uithof groener en levendiger te maken.

Geef de universiteit een hart, een levendig centrum met winkels, kroegen en recreatiemogelijkheden. Dat zegt universiteitsbestuurder Anton Pijpers. Dat hart moet komen in het gebied tussen het Van Unnikgebouw, het Educatorium en de Botanische Tuinen. Daarnaast wil Pijpers het Educatorium samen met het Ruppertgebouw verder ontwikkelen tot een congrescentrum met alle faciliteiten die daarbij horen.

Opvallend in de plannen is een verkennend onderzoek naar een roeibaan in De Uithof. De roeiers voelen zich steeds verder in het nauw gedreven door gemeentelijke plannen om het gebied rondom het

Merwedekanaal verder te ontwikkelen. De meest voor de hand liggende plaats voor een nieuwe roeibaan lijkt in de weilanden achter de studentenflats aan de Cambridgelaan.

Initiatiefnemer Tjeerd van Wimersma Greidanus, oud-geneeskundehoogleraar en erelid van roeivereniging Triton, is blij dat de universiteit serieus naar het plan wil kijken.

Diversiteitsagenda

Is de universiteit te veel een wit mannenbolwerk? Veel mensen vinden dat de universiteit wat diverser zou moeten worden. Zo loopt er al jarenlang een discussie over de vraag hoe universiteiten meer vrouwelijke hoogleraren kunnen aanstellen. En de faculteit Rebo is dit jaar begonnen met een project om meer allochtone studenten te werven. Ook het streven van de universiteit om meer internationale studenten en medewerkers te trekken kan zorgen voor meer diversiteit. Diversiteit is dus binnen de universiteit een veelbesproken onderwerp. DUB heeft dat thema opgepakt met een actualiteitsblog om zo de diversiteitsagenda van de Universiteit Utrecht te helpen bepalen.

Universiteit steekt zes ton extra in studentensport

De Universiteit Utrecht verhoogt de bijdrage aan de Utrechtse studentensport de komende twee jaar met 300.000 euro; de Hogeschool Utrecht maakt de helft van dat bedrag over.

Het Utrechtse studentensportcentrum verkeert al jaren in zwaar weer. In 2013 schroefde de universiteit de jaarlijkse investering al op tot 1.3 miljoen. Dat bleek niet voldoende. Het centrum kampt nog steeds met een jaarlijks tekort van zo'n 250.000 euro.

De beide colleges vinden dat studentensport een belangrijke bijdrage levert aan een actief en sociaal studentenleven in Utrecht. Ze hopen dat ook de gemeente bereid zal zijn de studentensport meer te ondersteunen.

Geneeskunde domineert promotieranglijst

De faculteit Geneeskunde leverde in 2015 de meeste promovendi af. Dat waren er 227. Medisch microbioloog Marc Bonten was met negen promoties de hoogleraar die het vaakst een bul overhandigde.

DUB zet ieder jaar het aantal promoties op een rij. In totaal waren dat er in 2015 554. Na Geneeskunde kwamen de meeste promovendi van de Bètafaculteit (119), gevolgd door Geowetenschappen (53), Sociale Wetenschappen (47), Geesteswetenschappen (46), Diergeneeskunde (37) en Rebo (25). Iets meer dan de helft van deze promovendi is vrouw (279). Bij praktisch alle faculteiten zijn er meer vrouwen dan mannen gepromoveerd, alleen bij de Bètafaculteit en Geowetenschappen niet.

Eerste Lustrum Utrechts Science Park

VAN WINDERIGE UITHOEK TOT BLOEIENDE COMMUNITY

Het begon allemaal op een zonnige dag in april. Op 15 april 2011 werd het nieuwe pand van de faculteit Bètawetenschappen, het David de Wiedgebouw, aan de Leuvenlaan geopend.

De gelegenheid werd aangegrepen om het universiteitsterrein De Uithof om te dopen tot Utrecht Science Park. Twee jaar later besloten de Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht, UMC Utrecht en de provincie en gemeente Utrecht tot het oprichten van de onafhankelijke stichting Utrecht Science Park.

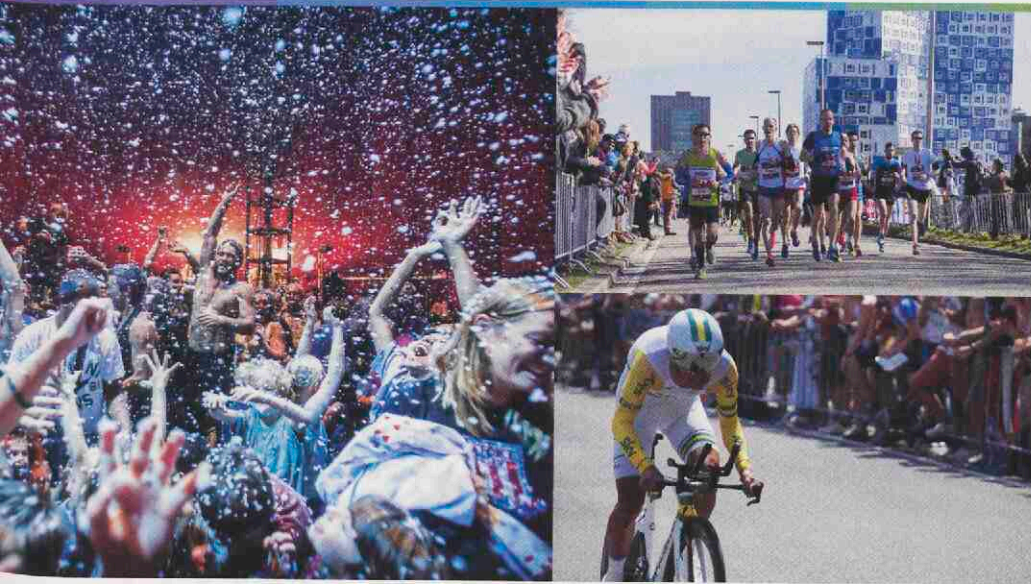
NABIJHEID IS BELANGRIJKE SLEUTEL TOT SUCCES

In de loop der jaren groeide de oorspronkelijke universiteitscampus De Uithof steeds meer uit tot een gebied waar onderwijs, onderzoek, ondernemerschap en zorg elkaar makkelijker en beter konden vinden. Bedrijven die met name actief waren op het gebied van Life Sciences & Health en Duurzaamheid wilden zich dichtbij de kennis van de Universiteit Utrecht, UMC Utrecht, Hogeschool Utrecht en andere onderzoeksinstituten vestigen. De 'proof of the pudding' was de komst van het toonaangevende internationale bedrijf Danone in 2013 naar het Utrecht Science Park. Danone besloot na Parijs het tweede nieuwe innovatiecentrum Nutricia Research te vestigen op het Utrecht Science Park. Hiermee bracht Danone een belangrijk deel van haar R&D expertise (bijna 400 mensen) op het veelbelovende gebied van voeding in de eerste levensjaren en medische voeding, onder één dak.

Ook de aankondiging van de verhuizing in 2018 van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) van Bilthoven naar het Utrecht Science Park onderstreept het belang van fysieke nabijheid van excellente kennis en onderzoeksinfrastructuur. Voor het RIVM bleek het USP uniek door de combinatie van partijen die zich bezighouden met life en bio sciences, volksgezondheid en milieu.

SCIENCE PARK VAN WERELDFORMAAT

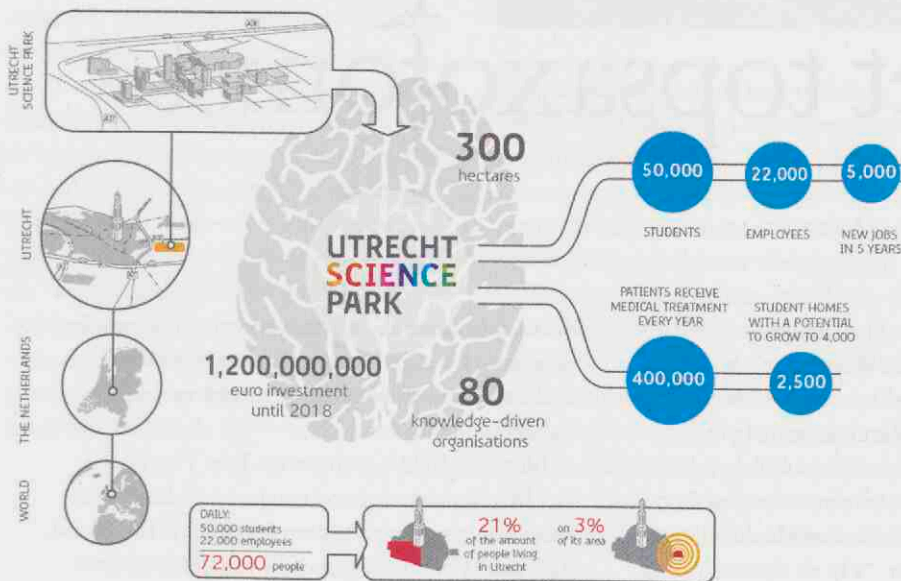
Het Utrecht Science Park groeit en bloeit. Twee belangrijke factoren zijn verantwoordelijk voor het succes: aanwezigheid van hoogwaardige kennis en faciliteiten en fysieke nabijheid. Maar liefst drie kennisinstellingen zitten op loopafstand van elkaar: Universiteit Utrecht, Hogeschool Utrecht en Universitair Medisch Centrum Utrecht. Voor onderzoeksinstituten en bedrijven betekent dit dat toegang tot kennis en talent om de hoek ligt. Een derde factor speelt daarnaast een sleutelrol: de kern van het succes is samenwerking en gedeeld eigenaarschap. De keuze van het Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie (PMC) om zich op het Utrecht Science Park te vestigen is een mooie illustratie hiervan. Het PMC wordt aan het Wilhelmina Kinderziekenhuis vast gebouwd (realisatie in 2017). Hierdoor is het mogelijk om operatiekamers en andere medische faciliteiten

Het stimuleren van 'toevallige ontmoetingen' en het organiseren van diverse soorten activiteiten (inhoudelijk, cultureel, sportief) zijn belangrijk voor het succesvol functioneren van het science park. Internationaal gezien lopen we als science park hiermee voorop. Zo zijn we het enige science park met een eigen festival en marathon. Met bovendien de Botanische Tuinen als 'Central Park', gebouwen van beroemde architecten als Rem Koolhaas, Wiel Arets en Herman Hertzberger en drie prachtige landgoederen in de directe omgeving (Amelisweerd, Rhijnauwen en Oostbroek) ontwikkelt het Utrecht Science Park zich steeds meer tot nieuwe hotspot in Utrecht.

SUCCESSEN IN 2015

Er is veel gebeurd in 2015. Onze kraamkamer voor start-ups UtrechtInc werd de 6e beste incubator in Europa en 11e op de wereldranglijst. Het nieuwe studentencollege 'Johanna' werd opgeleverd. In een half uur tijd waren de 655 kamers en woningen vergeven. Een nieuw incubatorgebouw voor startende Life-Sciencesbedrijven werd opgeleverd en een nieuw onderwijsgebouw voor de faculteiten Bèta- en Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht geopend. Het Hubrecht Instituut breidde fors uit met onder andere de Utrecht Biofabrication Facility, gericht op het fabriceren van levende weefsels met behulp van speciale 3D-printers. De Tour de France kwam ook over het Utrecht Science Park. De NOS stuurde prachtige beelden de wereld over. Het eerste innovatielaboratorium (iLab) opende in de Hogeschool Utrecht. Het iLab is een volledig uitgerust laboratorium dat startups en gevestigde bedrijven toegang biedt tot onderzoeksfaciliteiten, studenten en wetenschappers. Biotechbedrijf Merus haalde miljoenen aan vervolfinanciering op en is nu één van de snelst groeiende bedrijven op het park. Z.M. Koning Willem-Alexander kwam op bezoek en de Universiteit Utrecht ging samenwerken met de Wereldgezondheidsorganisatie om betaalbare patentvrije medicijnen in ontwikkelingslanden mogelijk te maken.

te delen. Ook is er kennis van andere medische disciplines aanwezig. De nauwe samenwerking met daarnaast het UMC Utrecht, het Hubrecht Instituut (stamcelonderzoek) en Nutricia Research (medische en babyvoeding) draagt bij aan het verhogen van de genezingskans van kinderen met kanker van 75 naar 90%. Het PMC wordt het grootste kindercancerologisch centrum van Europa. Een ander mooi voorbeeld is het internationale biotechbedrijf Genmab. Genmab is een wereldspeler op het gebied van de ontwikkeling van nieuwe kankermedicijnen. Afgelopen jaar slaagde Genmab er in een tweede product geregistreerd te krijgen op de Amerikaanse markt. In 2015 besloot Genmab een imposant nieuw gebouw neer te zetten op het Utrecht Science Park. "De uitstekende infrastructuur op het Utrecht Science Park, de aanwezigheid van een sterke faculteit Geneeskunde en Diergeneeskunde, en de grote concentratie van excellente onderzoekers, studenten en aio's binnen

het Life Sciences terrein, gaf voor ons de doorslag om ons blijvend te vestigen op het Utrecht Science Park," geeft CEO Jan van de Winkel aan.

EEN NIEUWE HOTSPOT IN UTRECHT

Nieuwe gebouwen zijn mooi. Maar het verhaal van het Utrecht Science Park gaat niet over stenen en gebouwen, maar over mensen. Het zijn mensen die een verschil maken. Dagelijks werken 22.000 mensen op het Utrecht Science Park aan het verbeteren van de gezondheid en kwaliteit van leven voor de huidige en toekomstige generaties. Het is de taak van een science park om er voor te zorgen dat deze mensen hun werk optimaal kunnen doen. Het Utrecht Science Park moet een plek zijn waar mensen met plezier werken, studeren, wonen en recreëren. Het inzetten op het versterken van een bruisende community en leefbare omgeving staat hoog op de agenda van het Utrecht Science Park.

FEEST IN 2016

In 2016 groeit en bloeit het Utrecht Science Park verder. Het Prinses Máxima Centrum en Genmab slaan hun eerste paal in de grond in het eerste kwartaal. De Hogeschool Utrecht start met nieuwbouw en de voorbereidingen voor de nieuwe tramlijn (die in 2018 gaat rijden tussen het Centraal Station en het Utrecht Science Park) vangen aan. Maar bovenal is het in 2016 feest. De Universiteit Utrecht bestaat 380 jaar, het Hubrecht Instituut 100 jaar, Nutricia Research 120 jaar en het Utrecht Science Park 5 jaar. Floris de Gelder, directeur Utrecht Science Park: "Na vijf jaar hard werken is het Utrecht Science Park een begrip aan het worden in binnen- en buitenland. Voor veel alumni is het een grote verrassing om te zien hoe het gebied in de afgelopen jaren veranderd is. Alumni zijn altijd van harte welkom om bij ons te komen kijken en meer te horen over alle plannen".

De **Utrechtse Studenten Big Band** viert dit jaar zijn tweede lustrum. Dé bekroning op tien jaar jazz is ongetwijfeld het optreden op UUnited Muziekfestival in het lustrumprogramma van de Universiteit Utrecht — samen met topsaxofonist Benjamin Herman. Alumnus Wijsbegeerte Allert van Westen zwaait binnenkort af als gitarist, maar wil de verjaring voor geen goud missen.

380 YEARS

Jubilerende bigband op het lustrumpodium met topsaxofonist

“**D**e rode draad in mijn studententijd,” noemt Allert van Westen (25) de wekelijkse repetities van de Utrechtse Studenten Big Band (USBB). Hij mag met recht een oudgediende genoemd worden: Van Westen werd lid in 2008, slechts twee jaar na oprichting van het jazzensemble met blazers, drums, toetsen, een bas én een gitaar. “Op de allereerste dag van de UIT tipte mijn mentorpapa mij dat de band nog een gitarist zocht. Ik meldde me direct aan.”

Herman als jarenlange inspiratiebron

Dat is bijna acht jaar geleden, inmiddels. In de tussentijd stapte Van Westen van de Universiteit voor Humanistiek over op de Universiteit Utrecht, waar

hij in november 2015 de onderzoeksmaster filosofie afrondde. Met zijn afstuderen komt voor Van Westen, die inmiddels op zoek is naar een promotieplek, ook het einde van zijn tijd bij de USBB in zicht. Maar het lustrumjaar van zijn vereni-

ging, met als hoogtepunt een optreden op UUnited met topsaxofonist Benjamin Herman, laat hij niet aan zich voorbijgaan. “Want dat is fantastisch,” laat hij zich ontvallen. Als bandleider van New Cool Collective is

Herman immers al jaren een enorme inspiratiebron: “Zijn muziek is groovy, stevig. De New Cool Collective schudt het stoffige imago van de bigband volledig van zich af — net als wij.”

Nog zo’n held is trompettist Eric Vloeimans. Met hem speelde de band een jaar geleden Tivoli-Vredenburg nog plat, tijdens Jazzfestival Big Blend. Had Van Westen het geloofd wanneer je in 2008 gezegd had dat hij in één jaar zowel met Herman als met Vloeimans zou spelen? “De ambitie was er altijd al — en we hebben er vanaf het begin af aan hard aan gewerkt. Maar ik denk het niet,” glundert Van Westen. “En beide optredens notabene in TivoliVredenburg: dé Utrechtse muziektempel.”

Professionalisering

De studenten spelen op gala’s, universitaire plechtigheden, jazzfestivals. Zeker tien concerten per jaar — maar de laatste tijd zijn dat er meer. Als langstzittende muzikant zag Van Westen zijn vereniging afgelopen jaren veranderen: niet enkel qua ledenaantal, maar zeker ook qua niveau en professionaliteit. “Neem mijn auditie. Ik kwam langs bij een repetitie en speelde wat mee. Heel goed zal het niet geweest zijn: ik had de stukken niet van tevoren gezien en was niet gewend aan het lezen van bladmuziek. Dat zou nu niet meer kunnen,” lacht hij. “Te klagen aan animo

‘Je loopt er altijd heel uiteenlopende artiesten tegen het lijf. Heel bijzonder.’

hebben we niet, dus de lat ligt best hoog. Degenen die nu beginnen, zijn écht heel goed.”

Maar Van Westen schrijft de successen van de band vooral toe aan de inzet van ieder lid: “Muzikanten worden verwacht op repetities, maar ook op concerten. Het kan best taai zijn tot diep in de nacht, soms *in the middle of nowhere*, op een gala te spelen en de volgende ochtend weer in de collegebanken te zitten.” Zelf vat hij zijn tijd bij de USBB — waar hij ook nog eens twee jaar in het bestuur zat — samen als “heel waardevol”. Hij vindt het dan ook belangrijk dat de universiteit culturele verenigingen actief ondersteunt: “Neem UUnited. Dat is een geweldige kans voor ons.”

Benjamin Herman zelf kan zich daar helemaal bij aansluiten: hij verheugt zich enorm op het festival. “Natuurlijk streeft het mijn ego een beetje, dat de big band graag met mij samenspeelt. Omgekeerd ben ik gek op studenten: die zijn altijd enthousiast. Ik hoop hen iets te leren wat ik zelf in de loop der jaren oppikte. Heel technische, muzikale dingetjes, maar ook hoe dynamiek tot stand komt, hoe je het publiek opzweept.” Ook hij is te spreken over TivoliVredenburg: “Het publiek is er divers, je loopt er altijd heel uiteenlopende artiesten tegen het lijf. Heel bijzonder.” ◀

De Utrechtse Studenten Big Band viert dit jaar zijn tweede lustrum. Inzet: Benjamin Herman

UUnited Muziekfestival

Op 31 maart 2016 pakt de Universiteit Utrecht groots uit met het UUnited Muziekfestival om haar 380-jarige bestaan te vieren. Tijdens dit muziekfestival, dat dwars door alle muziekgenres heen gaat en alle uithoeken van de universiteit samenbrengt, bestormen meer dan 400 muzikale

studenten, medewerkers en alumni heel TivoliVredenburg.

Met haar acht muziekgezelschappen is Utrecht de meest veelzijdige en muzikaalste studentenstad van Nederland.

Alle acht muziekgezelschappen (USConcert, Dekoor, USKO, De Utrechtse Studenten Bigband, Medusa, USCantorij, Het Huisorkest & het Kunstorkest) laten zich verleiden tot unieke samenwerkingen met de top van de Nederlandse muziekwereld. Crossovers in muziekstijlen zullen de boventoon voeren met gastartiesten als onder anderen saxofonist Benjamin Herman, presentator Arjen Lubach, arrangeur Merlijn Twaalfhoven, stadsdichter Ingmar Heytze, pianist en zanger Ruben Hein en de band Handsome Poets.

Tevens zullen bands vol medewerkers en alumni van de Universiteit Utrecht en internationale studentenmuziekgezelschappen er voor zorgen dat de avond van extra glans zal worden voorzien. Bereid je voor op een bruisend festival en laat je verrassen door de muzikaliteit van de Universiteit Utrecht.

Het Utrechtse studentenleven na 1945

In 1945 kende de universiteit vijfduizend studenten, tegenwoordig ruim dertigduizend. Sommige dingen zijn in die 70 jaar onherkenbaar veranderd, maar veel zal vertrouwd overkomen voor iedereen die in Utrecht heeft gestudeerd. Studenten zijn bepalend voor het Utrechtse straatbeeld. Toch is er met name geschreven over de universiteit zelf, en niet over de studenten en hoe ze studeren, wonen, werken en hun vrije tijd invullen.

Het Utrechtse studentenleven na 1945 gaat dit hiaat opvullen met een aantrekkelijk en rijk geïllustreerd overzichtswerk, een symposium, tentoonstelling en stadswandeling met uw verhaal. Investeer in dat verhaal en maak het mogelijk onderzoek te doen en nieuwe bronnen te identificeren.

Comité van Aanbeveling

Prof. dr. Bert van der Zwaan, Rector Magnificus Universiteit Utrecht
• **Mr. Jan van Zanen**, burgemeester van Utrecht • **Jules van de Vijver**, voorzitter College van Bestuur HKU • **Dr. h.c. Jan Veldhuis**, oud-voorzitter College van Bestuur Universiteit Utrecht, oud-praeses C.S. Veritas • **Zijne Hoogheid Prins Pieter-Christiaan van Oranje-Nassau, Van Vollenhoven**, oud-lid USC • **Ton Jochems**, directeur SSH • **Mr. Floris de Gelder**, directeur Utrecht Science Park, oud-senator USC • **Drs. Hanke Bruins Slot**, lid Tweede Kamer der Staten-Generaal, reüniste UVSU/NVVSU • **Geri Bonhof**, oud-voorzitter College van Bestuur Hogeschool Utrecht • **Willibrord van Beek**, Commissaris van de Koning in Utrecht

Doneren?

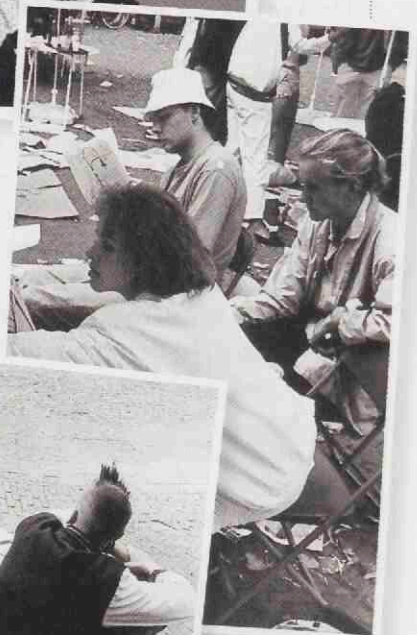
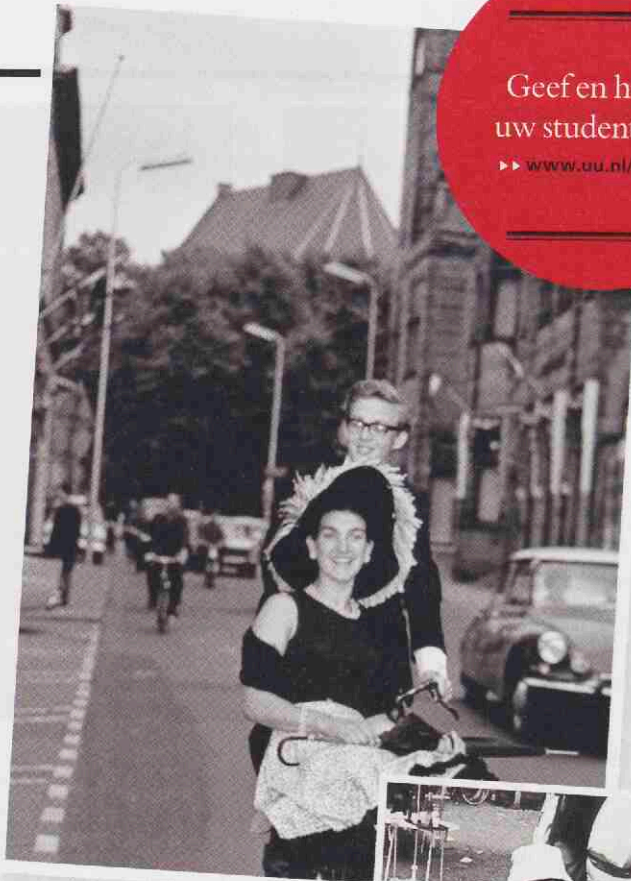
Uw donatie maakt niet alleen een standaardwerk voor de komende decennia mogelijk, maar creëert ook kansen voor een aantal (junior) onderzoekers en zal een lacune vullen door het identificeren van nieuw beeldmateriaal dat nog niet in de archieven beschikbaar is.

U kunt uw bijdrage overschrijven op rekeningnummer NL43INGB0000014475 ten name van het Utrechts Universiteitsfonds o.v.v. de projectnaam 'Naoorlogs studentenleven'.
Of doneer via onze crowdfunding: ga naar www.uu.nl/steunuu.
Alvast bijzonder veel dank voor uw bijdrage!

►► Wilt u alvast een voorproefje van de verhalen? Volg ons dan op de alumni facebookpagina, via www.facebook.com/AlumniUniversiteitUtrecht.

Geef en herleef
uw studententijd

►► www.uu.nl/steunuu

Wrange Kaapse vonkelwijn

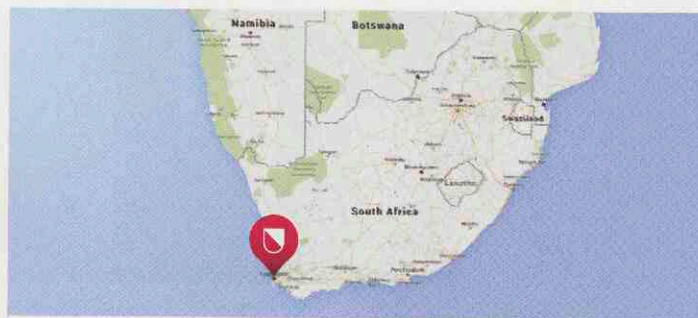

De geboren Rotterdammer **Fred de Vries** studeerde in de jaren '80 Sociale geografie van de Ontwikkelingslanden in Utrecht. Hij woont sinds 2003 in Zuid-Afrika als schrijver en journalist.

Na elf jaar Johannesburg verhuisde ik eind 2014 met mijn Zuid-Afrikaanse vriendin naar Kaapstad. Zij komt uit Port Elizabeth en ik uit Rotterdam. Allebei misten we het water. Zij de zee, ik de Maas met zijn bruggen. Johannesburg heeft niks. Ja, een smerig riviertje, de Juskei, een soort veredelde sloot, en een paar kunstmatig aangelegde meertjes. Verder vooral *shopping malls* en uitgeteerde, gele mijnhopen.

Ik ben nooit van Johannesburg gaan houden. Te Engels, te hard, te veel op geld gericht, te suburban, het Los Angeles van Afrika. En nu dus Kaapstad, Simon's Town om precies te zijn, met uitzicht op Valsbaai. Zoals de Afrikaner alternatieve troubadour Koos Kombuis ooit zong: 'Almal wil 'n huisie by die see hê.'

De zucht naar de Kaap was meer dan de luxe van 's ochtends vroeg door het slaapkamerraam naar de Indische Oceaan staren, of tegen zonsondergang nog

even langs de pinguïns bij Boulders Beach lopen. Het was ook dat herkenbare, maar verwarrende Nederlandse erfgoed dat je in en rond Kaapstad aantreft, dat glorieus en duistere verleden waarover ons vroeger tijdens de geschiedenislessen weinig werd verteld. En dat terwijl we in Rotterdam een heuse Afrikaanderwijk hebben, compleet met een De la Reystraat en een Christiaan de Wetstraat, helden uit de Boerenoorlog.

'De effecten van kolonialisme, slavernij en de apartheid. Oftewel de duistere drie-eenheid waar de Nederlanders hun steentje aan bij hebben bijgedragen.'

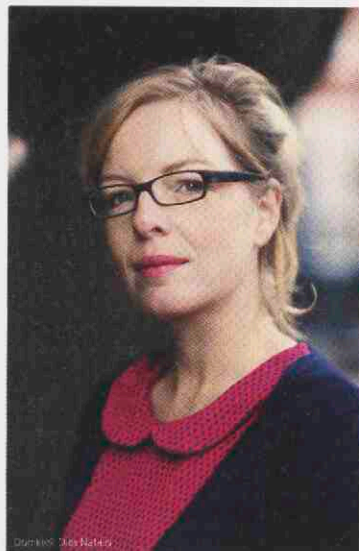
Hier in Kaapstad kom je straatnamen tegen als Keizersgracht en Buitengracht en wijken als Oranjezicht en Tamboerskloof. Verderop in de wijnlanden heb je luxe *wine estates* die Vergelegen heten. En het Simon's Town waar ik woon, is vernoemd naar de Nederlander Simon van der Stel, die in 1691 werd benoemd tot eerste VOC-gouverneur van de Kaapse Kolonie.

Dan de keerzijde, die met de zwarte studentenoproer steeds meer aan kracht wint: de effecten van kolonialisme, slavernij en de apartheid. Oftewel de duistere drie-eenheid waar de Nederlanders hun steentje aan bij hebben bijgedragen. Dus als je je Hollandse bezoek mee-

neemt voor wijnproeven op de fabelachtige Groot Constantia *wine estate*, dan kunnen ze daar meteen ook de vochtige, bedompte slavenkelders bewonderen. Of laat je ze langs de historische Compagnie Gardens slenteren, dan stuiten ze onvermijdelijk op een gebouw dat Slave House heet, met een tentoonstelling over slavernij, waarbij de Hollandse rol als slavenhandelaars en slaveneigenaars uitgebreid uit de doeken wordt gedaan.

En aan het fabeltje dat de slaven in de Kaap door de Hollanders beter werden behandeld dan door hun Amerikaanse *masters* maakt de historica van de *wine estate* Solms-Delta, Tracey Radle, een einde: ongehoorzame of ontsnapte slaven konden rekenen op zweepslagen, verminking of brandmerken. Ook was er sprake van radbraken, het uitrukken van vlees met gloeiende tangen, levend verbranden en langzame wurging. Niet dollen met die Nederlanders.

Zelfs mijn gemoedelijke Simon's Town blijkt toneel geweest van slavernij. En niet alleen dat. Nog geen vijftig jaar geleden werden hier alle zwarte en gekleurde inwoners met hun hele hebben en houden naar troetseloze townships tientallen kilometers verderop verbannen. Het geeft vaak een wat wrange smaak aan die feestelijke Kaapse *vonkelwijn*.

Lustrumprogramma

380 YEARS

Vier met ons mee!

De Universiteit Utrecht viert haar 76e lustrum. Samen met studenten, medewerkers, alumni, lokale en regionale partners organiseert de universiteit het lustrumprogramma.

►► Voor meer informatie uu.nl/lustrum

Zondag 20 maart

Utrecht Science Park marathon

Neem deel aan de 5, 10 km, estafette- (Team Up), halve of hele marathon. Kinderen hebben hun eigen 1 en 1,7 km Kidsrun.

►► utrechtmarathon.com

Dinsdag 29 maart

Domkerk Dies Natalis

In het weekend geen academia. Daarom wordt de viering van de Dies Natalis dit jaar verschoven van zaterdag 26 maart naar dinsdag 29 maart. Prof. dr. Beatrice de Graaf spreekt dit jaar de diesrede uit en er wordt een aantal interessante eredoctoraten verleend (zie pagina 4). Live te volgen via het videokanaal van de Universiteit Utrecht: www.uu.nl/video.

Woensdag 30 maart tot dinsdag 26 april

Exposities 'Verstrippen van de Psalter' en 'DUB-cartoons'

In de Domkerk is een tentoonstelling van striptekenaars die het eeuwenoude handschrift Utrechts Psalter op populaire wijze weergeven. In het onderwijscomplex Janskerkhof 2-3 zijn tekeningen van DUB-cartoonist Niels Bongers te zien.

Donderdag 31 maart

TivoliVredenburg UUnited Muziekfestival

Georganiseerd door studenten voor alle belangstellenden. Met onder andere optredens van studentenmuziekgezelschappen met gastartiesten als Benjamin Herman, Arjen Lubach en Ingmar Heytze.

►► Voor info en kaartverkoop: uu.nl/uunited

Zondag 3 april

Binnenstad Utrecht Culturele Zondag — Science in the City

Voor één dag verandert de binnenstad in één grote collegebank met mini-colleges, practica en presentaties. Doe mee met de wetenschapsquiz of stel zelfje 'studievoor-één-dag' samen en sluit af met de buluitreiking in het Academieggebouw.

►► Voor meer informatie: culturelezondagen.nl

Zaterdag 21 mei

Binnenstad Utrecht Maskeradeoptocht

Een echte traditie: de Universiteit Utrecht en het 200-jarige Utrechtsch Studenten Corps organiseren samen een gekostumeerde optocht door de stad. Dit keer staat de dappere dolende ridder Don Quichot centraal.

24 maart–16 mei 2016

Universiteits- museum Fungal Futures

Fungal Futures is een expositie met allerlei kunstobjecten op schimmelbasis. Paardenmest wordt champignon, een simpele kaas wordt een delicatessen. En een lekker potje zelfgemaakte jam wordt afval. Schimmels zijn de koningen van de metamorfose. Maar schimmels zijn meer dan dat: in de natuur zijn het de belangrijkste recyclers, onmisbaar voor de doorstroom binnen de voedselkringloop. Die eigenschap inspireerde een unieke samenwerking tussen Utrechtse biologen en kunstenaars in *The Fungal Futures*. Een expositie met allerlei kunstobjecten op schimmelbasis.

Programma Jonge Alumni Netwerk 2016

►► Voor actuele informatie over tijden
en locaties: www.uu.nl/jan

Donderdag 12 mei, 14 juli, 8 september en 10 november

JAN Business Borrel

Een kans om binnen te kijken bij Utrechtse bedrijven, jouw ideeën te pitchen en te netwerken met andere alumni.

Zaterdag 2 april

Paushuize Coachcafé

Bij het Coachcafé coach je elkaar en word je actief gecoacht door een professionele coach om jouw eigen dromen en kwaliteiten om te zetten in acties (onderdeel van de Universiteitsdag 2016).

Donderdag 12 mei

JAN Business Borrel

Een kans om binnen te kijken bij Utrechtse bedrijven, jouw ideeën te pitchen en te netwerken met andere alumni.

Donderdag 23 juni

Young Alumni Academy

Een middag vol workshops en coachgesprekken om jou concrete resultaten te laten boeken, waardoor je daadwerkelijk een stapje dichterbij jouw droombaan of nieuwe uitdaging komt.

Vrijdag 30 september

JAN Pubquiz

De pubquiz is dé reünie van alle alumni van de Universiteit Utrecht met spannende vragen en vooral veel gezelligheid.

Donderdag 20 oktober

JAN Coachcafé

Bij het Coachcafé coach je elkaar en wordt je actief gecoacht door een professionele coach om jouw eigen dromen en kwaliteiten om te zetten in acties.

Studium Generale

Het podium voor lezing en debat van de Universiteit Utrecht. Altijd voor iedereen gratis toegankelijk.

►► www.sg.uu.nl

Woensdag 13 april

Aula van het Academiegebouw

Op zoek naar Europa

Theatermaker Lucas de Man speelt stukken uit 'De Man Door Europa'. Daarna spreekt hij over zijn zoektocht met dr. Mathieu Segers naar de Europese identiteit, die niet alleen gebaseerd is op oplossingen en middelen, maar wellicht ook op waarden en ideeën. Voel jij je Europeaan?

Maandag 18 april

Aula van het Academiegebouw

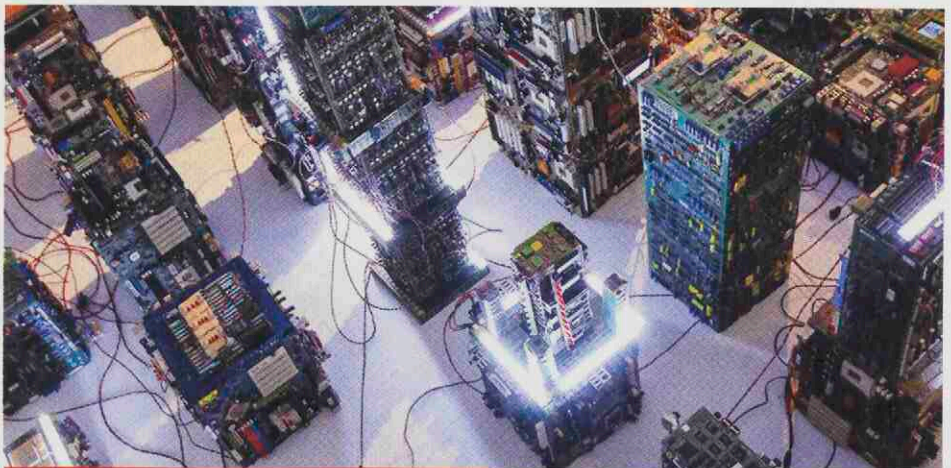
Een creatief mengsel

Tijdens de Kunst- & Wetenschapslezing neemt prof. dr. Sven Dupré je mee in de wereld van materialen en technieken — van verfrecept tot tekening en van spiegel tot lens. Wat vertelt dit ons over kunst en wetenschap toen en nu?

Zondag 1 mei

Winkel van Sinkel Vrije geluiden

Dr. Karin Geuijen leidt het gesprek na afloop van het vertelconcert van zangeres en harpiste Ekaterina Levental. Zij vluchtte in 1993 uit Oezbekistan naar Nederland. Wat zijn de parallellen met de huidige vluchtelingenproblematiek? In samenwerking met Stichting UAF.

HACKING HABITAT
ART OF CONTROL — 26.02-06.06.2016

Tot 6 juni

Gevangenis Wolvenplein Hacking Habitat. *Art Of Control*

Hacking Habitat is een grootschalige internationale tentoonstelling op de grenzen van kunst, technologie en sociale verandering. Meer dan tachtig internationaal bekende kunstenaars en ontwerpers tonen nieuw en bekend werk in de voormalige gevangenis aan het Utrechtse Wolvenplein. Met onder meer Joseph Beuys, Melanie Bonajo, James Bridle, Felix Burger, Centre for Political Beauty, Johan Grimont, Susan Hiller, William Kentridge, Metahaven, Stanza.

De gevangenis is een metafoor voor de wijze waarop technologische, politieke en economische systemen ons in hun greep houden.

►► Meer informatie: hackinghabitat.nl

Science in the City

Culturele Zondag 3 april 2016

Wie jarig is, trakteert! De universiteit doet dat op zondag 3 april met een speciale editie van de Culturele Zondag die helemaal in het teken staat van wetenschap, onderwijs en onderzoek. Tijdens deze Culturele Zondag verandert de binnenstad in één grote collegebank met een uitgebreid programma van mini-colleges, practica en presentaties over de meest uiteenlopende onderzoeksgebieden. Test je kennis en doe mee met de wetenschapsquiz. Stel zelf je 'studie-in-één-dag' samen en kom aan het eind van de dag naar de centrale 'science in the city' buluitreiking in het Academiegebouw. Voor kinderen is er een apart junior programma.

Het epicentrum van de Culturele Zondag op 3 april is het net gerenoveerde Janskerkhofcomplex met een prachtig nieuw trappenhuis.

➤ www.culturelezondagen.nl